

Kriterier för bedömning av tal

Kriterier som gäller alla uppgifter (Obs! Prestationen bedöms utgående från helheten, inte enligt ett enskilt kriterium.)

NIVÅ 6 Allmänna kriterier	Smidighet	Flexibilitet	Koherens/ bundenhet	Uttrycksättets exakthet/omfattning/ idiomatiska karaktär	Uttal / behärskande av fonologin	Strukturernas exakthet
Talar mycket smidigt och drag som inte hör till målspråket, t.ex. en främmande accent, förekommer endast sporadiskt. Kan uttrycka även fina betydelsenysanser exakt och använder också idiomatiska uttryck på ett mångsidigt och ändamålsenligt sätt. Kan beskriva även ett komplicerat ämne och inkludera underteman i skildringen, utveckla olika synvinklar och avsluta presentationen på ett lämpligt sätt.	Kan uttrycka sig smidigt, naturligt och utan att tveka även i längre talavsnitt. Avbryter sig endast ibland för att hitta det rätta ordet som uttrycker hans/hennes tanke eller för att hitta ett lämpligt exempel eller en lämplig förklaring.	Kan smidigt omforma sina tankar med hjälp av olika språkliga former – för att gallra bort oklarheter – för att få fram betoningar och - för att anpassa talet till lyssnaren och situationen.	Kan producera tal med konsekvent innehåll och form genom att på ett mångsidigt och ändamålsenligt sätt använda olika metoder att strukturera diskursen och skapa koherens.	Behärskar ett mycket omfattande ordförråd och använder idiomatiska uttryck och uttryck som betonar bibetydelser (ironi, skämt) på ett konsekvent och ändamålsenligt sätt. Kan uttrycka även de finaste betydelsenysanserna exakt. Använder olika preciseringsmetoder (t.ex. adverb som uttrycker grad) exakt och varierande.	Som nivå 5: Kan variera intonationen och placera satsaccidenten rätt för att uttrycka även fina skillnader i betydelsenysanserna.	Behärskar även komplexa strukturer konsekvent. I talet förekommer endast några enstaka felsägningar.

NIVÅ 5 > 6

- ▶ Ett mer exakt och varierande uttrycksätt.
- ▶ Talet är mer idiomatiskt.
- ▶ Innehållet har hög abstraktionsnivå.

NIVÅ 5 Allmänna kriterier	Smidighet	Flexibilitet	Koherens/ bundenhet	Uttrycksättets exakthet/omfattning/ idiomatiska karaktär	Uttal / behärskande av fonologin	Strukturernas exakthet
Talar smidigt utan att ofta vara tvungen att uttryckligen söka rätt uttryck. Replikerna är naturliga, sammanhängande och lagom långa. Kan presentera en klar, detaljerad beskrivning också av ett komplicerat ämne. Kan använda idiomatiska uttryck och vardagliga fraser samt uttrycka nyansskillnader relativt väl.	Kan uttrycka sig tämligen naturligt, smidigt och spontant. Språklig tveksamhet kan förekomma endast i ämnen med svåra begrepp.	Som nivå 4: Kan anpassa sitt tal till situationen och lyssnaren i vanliga och även i något mer främmande situationer.	Kan producera klart och logiskt framskridande tal samt visar sig bra behärska sätten att strukturera diskursen och skapa koherens.	Behärskar ordförrådet som gäller allmänna ämnesområden bra. Hittar lätt perfraser och använder idiomatiska uttryck ganska naturligt. Tvingas endast sällan undvika eller överge ett ämne. Få misstag i fråga om ordförrådet. Kan exakt uttrycka säkerhet/osäkerhet, förtroende/tvivel, sannolikhet.	Kan variera intonationen placera satsaccidenten rätt för att uttrycka även fina skillnader i betydelsenysanserna.	Behärskar nästan alla strukturer felfritt. En del onaturliga former förekommer i talet.

NIVÅ 4 Allmänna kriterier	Smidighet	Flexibilitet	Koherens/ bundenhet	Uttrycksättets exakthet/ omfattning/ idiomatiska karaktär	Uttal / behärskande av fonologin	Strukturernas exakthet
<p>Klarar sig ganska bra även i mer främmande kommunikationssituationer. Skiljer mellan formella och informella språkformer åtminstone i viss grad i sitt tal. Kan uttrycka och motivera sin åsikt på ett förståeligt sätt. Kan berätta och beskriva det han/hon ser, hör och upplever. Tvingas endast sällan använda perifraser i vardagliga talsituationer på grund av bristande språkkunskaper.</p>	<p>Talar relativt smidigt. Långa pauser är sällsynta även om tveksamhet kan förekomma när talaren söker rätta strukturer och uttryck.</p>	<p>Kan anpassa sitt tal till situationen och lyssnaren i vanliga och även i något mer främmande situationer.</p>	<p>Kan använda olika språkliga metoder för att visa hur tankarna hänger ihop och för att skapa koherent tal. I långa talavsnitt kan koherens saknas i viss mån.</p>	<p>Kan uttrycka det han/hon vill säga noggrant och relativt detaljerat. Behärskar ordförrådet som gäller de flesta allmänna ämnesområdena. Kan undvika onödiga upprepningar. Det kan förekomma inexakta ord, men talet är ändå förståeligt.</p>	<p>Har tillägna sig tydligt uttal och tydlig intonation även om det finns brister i uttalet.</p>	<p>Behärskar strukturerna relativt väl. Mindre brister förekommer i strukturerna, men de leder inte till missförstånd.</p>

NIVÅ 3 > 4

- ▶ Ett mer varierande uttrycksätt.
- ▶ Innehållet har hög abstraktionsnivå.
- ▶ Talaren gör skillnad mellan formellt och informellt register

NIVÅ 3 Allmänna kriterier	Smidighet	Flexibilitet	Koherens/ bundenhet	Uttrycksättets exakthet/ omfattning/ idiomatiska karaktär	Uttal / behärskande av fonologin	Strukturernas exakthet
<p>Klarar sig i de vanligaste praktiska talsituationerna och kan ta initiativ i vardagliga språksituationer. Talar kanske relativt långsamt, men onaturliga avbrott förekommer sällan. Gör sig förstådd trots att han/hon överför modersmålets eller andra språks strukturer och ord till målspråket och uttalet kanske klart skiljer sig från målspråket.</p>	<p>Kan uttrycka sig på ett förståeligt sätt och relativt lätt utan hjälp. Pauser som beror på problem med att forma talet är vanliga särskilt i längre sammanhängande talavsnitt.</p>	<p>Klarar sig bra i vardagliga kommunikationssituationer, men variationen mellan formellt och informelltregister är bristfällig.</p>	<p>Kan förena uttryck till sammanhängande och konsekvent tal även om användningen av bindemetoder kan vara bristfällig och repeterande.</p>	<p>Kan uttrycka det han/hon vill säga på ett förståeligt sätt och ganska exakt. Det förekommer fel vid uttryck av komplexa tankar eller när situationen eller ämnet är mindre bekant. Har ett tillräckligt omfattande ordförråd för att klara sig i vardagssituationer (t.ex. familj, arbete, hobbyer).</p>	<p>Uttalet kan lätt förstås även om det innehåller brister.</p>	<p>Användningen av strukturer följer målspråket i bekanta situationer. Även om användningen av strukturer är onaturlig i mer krävande situationer kan budskapet ändå förstås.</p>

NIVÅ 2 Allmänna kriterier	Smidighet	Flexibilitet	Koherens/ bundenhet	Uttrycksättets exakthet/ omfattning/ idiomatiska karaktär	Uttal / behärskande av fonologin	Strukturernas exakthet
Klarar sig endast i rutinmässiga talsituationer som kräver enkelt informationsutbyte. Den ringa språkkunskapen begränsar i hög grad vad talaren kan diskutera. För att budskapet ska nå fram måste samtalspartnern vara beredd att hjälpa talaren att forma sina ord. Uttalet kan skilja sig mycket från målspråket, vilket kräver mycket av lyssnaren och gör det svårare för lyssnaren att förstå budskapet.	Kan göra sig förstådd i korta talsituationer med bekanta ämnesområden, även om pauser och tveksamhet är mycket vanliga.	Kan använda enkla uttryck/de vanligaste uttrycken han/hon lärt sig som fraser i vardagliga situationer.	Kan förena enkla meningar med de vanligaste bindeorden (t.ex. "och", "men" eller "eftersom").	Kan uttrycka sig enkelt i bekanta rutinmässiga kommunikations-situationer. Behärskar ett begränsat ordförråd som gäller konkreta och vardagliga behov.	Uttalet är för det mesta så tydligt att talet är förståeligt trots en distinkt främmande accent. Samtalspartnerna tvingas då och då be talaren upprepa sig.	Använder en del enkla strukturer rätt, men - grundstrukturerna innehåller ändå genomgående fel. Budskapet kan dock vanligen förstås.

NIVÅ 1 > 2

- ▶ Talet är mer sammanhängande.
- ▶ Talet har mer innehåll.
- ▶ Talaren försöker aktivare producera tal.

NIVÅ 1 Allmänna kriterier	Smidighet	Flexibilitet	Koherens/ bundenhet	Uttrycksättets exakthet/ omfattning/ idiomatiska karaktär	Uttal / behärskande av fonologin	Strukturernas exakthet
Klarar sig i de allra enklaste talsituationerna, men tvingas använda mycket icke-språkliga metoder för att göra sig förstådd. Kommunikationen är långsam och mycket osammanhängande. Kan använda enkla artighetsformer samt fråga och besvara enkla frågor som gäller direkta, vardagliga behov.	Använder endast mycket korta uttryck och de vanligaste uttrycken som han/hon lärt sig i frasform. Avbryter sig ofta för att hitta ett uttryck, uttala mindre bekanta ord och lappa kommunikationen.	Kan reagera på enkla frågor och repliker.	Kan förena ord eller ordgrupper med varandra genom att använda några bindeord, t.ex. "och" eller "sedan".	Behärskar enstaka lösryckta ord och uttryck som gäller enkla vardagliga situationer.	För att förstå talarens begränsade tal krävs att lyssnaren vänjer sig och anstränger sig.	Behärskar endast några enkla strukturer och meningar som han/hon lärt sig i form av fraser.

UNDER 1	<ul style="list-style-type: none"> • Talet består av några enskilda lösryckta ord. • Talare klarar av att säga sitt namn och 1-2 saker om sig själv (t.ex. var han/hon bor och vad han/hon arbetar med). • Det är omöjligt att förstå talet.
----------------	---